

Έκθεση Προελέγχου (Screening)

Έργα για την προστασία, τοποθέτηση και ανάδειξη της γεωλογικής και μεταλλευτικής κληρονομιάς του μεταλλείου Αγροκηπιάς.

Η συγκεκριμένη Έκθεση Προελέγχου (Screening) αφορά προτεινόμενα έργα για την προστασία, τοποθέτηση και ανάδειξη της γεωλογικής και μεταλλευτικής κληρονομιάς του μεταλλείου Αγροκηπιάς.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 6, παρ. 3 της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ, αξιολογήθηκαν όλα τα στοιχεία που υποβλήθηκαν σε σχέση με την περιοχή ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) «Περιοχή Μιτσερού - Αγροκηπιάς CY2000003», και εξετάστηκαν, στο πλαίσιο του προελέγχου (screening).

Κατά το πιο πάνω στάδιο της προκαταρκτικής αξιολόγησης (screening), κρίθηκε ότι τα προτεινόμενα έργα:

- δεν είναι άμεσα συνδεδεμένα ή αναγκαία για τη διαχείριση του τόπου, και
- δεν θα επηρεάσουν σημαντικά τον τόπο.

1. Χαρακτηριστικά των έργων και χωροθέτηση

Τα έργα θα περιλαμβάνουν:

- Δρόμο εισόδου και εξόδου οχημάτων
- Χώρους στάθμευσης 45 ιδιωτικών οχημάτων και 5 χώρους στάθμευσης υπηρεσιακών οχημάτων.
- Υπαίθρια πλατεία.
- Χώρους πρασίνου.
- Αντιπλημμυρικά έργα.

- Ανακατασκευή υφιστάμενου κτιρίου (ανατολικά του γηπέδου ποδοσφαίρου)
- Τρεις περιπατητικές διαδρομές παρατήρησης και ενημέρωσης ως προς τη γεωλογική αξία και τη μεταλλευτική κληρονομιά της περιοχής.
- Δύο πολυχώρους 40,5 τ.μ. έκαστος (καφετέρια και χώροι υγιεινής με μέγιστη χωρητικότητα 30-40 ατόμων).

Κατά την εξέταση της αίτησης διαπιστώθηκε ότι τα προτεινόμενα τεμάχια εμπίπτουν σε Πολεοδομική Ζώνη κυρίως Γ3. Τα έργα χωροθετούνται εκτός των ορίων της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης «Περιοχή Μιτσερού - Αγροκηπιάς CY2000003», η οποία είναι ενταγμένη στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Natura 2000, σε απόσταση 200 μέτρων από το νοτιοανατολικό της σύνορο.

Η πρόσβαση των οχημάτων στην περιοχή του μεταλλείου, μετά τις εργασίες αποκατάστασης, θα πραγματοποιείται από τη νότια είσοδο αξιοποιώντας τον υφιστάμενο χωμάτινο δρόμο μονής κατεύθυνσης και σε απόσταση 420 μέτρων θα συνδέεται με τον χώρο στάθμευσης (45 θέσεων) που θα διαμορφωθεί στο βορειοανατολικό τμήμα της περιοχής.

Η αποχώρηση των οχημάτων θα πραγματοποιείται επίσης από υφιστάμενο δρόμο που συνδέει το χώρο στάθμευσης με κεντρικό δρόμο στα ανατολικά. Για τη διευκόλυνση των επισκεπτών, οι δρόμοι πρόσβασης και αποχώρησης των οχημάτων θα έχουν πλάτος που κυμαίνεται μεταξύ 3,0 μέχρι 5,5 μέτρων.

Στον χώρο θα διαμορφωθεί η υπαίθρια πλατεία πάνω σε υφιστάμενη επιχωμάτωση εντός του κρατήρα σε υψόμετρο 405m-amsl. Η πλατεία θα χρησιμοποιείται ως χώρος στάσης και ξεκούρασης των επισκεπτών με επιμέρους καθιστικούς χώρους, υπαίθριας έκθεσης και φιλοξενίας πολιτιστικών εκδηλώσεων και παρεμφερών δραστηριοτήτων.

Εντός του χώρου της πλατείας θα δημιουργηθούν δύο πολυχώροι έκτασης 40,5 τ.μ. έκαστος με μεταλλική, ελαφριού τύπου κατασκευή, εκ των οποίων ο πρώτος θα λειτουργεί ως καφετέρια και ο δεύτερος ως χώρος υγιεινής. Οι πολυχώροι θα στηρίζονται σε ξύλινη υπαίθρια πλατφόρμα ελαφρώς υπερυψωμένη από την στάθμη της πλατείας.

Μεταξύ πλατείας και βασική διαδρομής θα προστεθεί μία ξύλινη ράμπα τύπου "deck" μήκους 25 μέτρων προς την βασική διαδρομή και 45 μέτρα προς τον υπαίθριο χώρος πλατείας. Για παρατήρηση της περιοχής 4 θα δημιουργηθεί σκάλα η οποία εξασφαλίζει την πρόσβαση στην φυσική αναβαθμίδα που υπάρχει στο πρανές. Λόγω μη κατάλληλων πετρωμάτων τα οποία δεν επιτρέπουν την ασφαλή διέλευση των επισκεπτών, θα διαμορφωθεί και πλωτή γέφυρα η οποία θα διασχίζει την λίμνη μέχρι την περιοχή 9γ, όπου και θα επανασυνδέεται με το υφιστάμενο περιμετρικό μονοπάτι.

Η βασική περιπατητική διαδρομή περιήγησης συνολικού μήκους 310 μέτρων, θα συμπληρώνεται από δύο δευτερεύουσες θεματικές διαδρομές για εξυπηρέτηση των πεζών και ποδηλάτων: την "Περιβαλλοντική διαδρομή" και την "Πανοραμική διαδρομή". Η βασική διαδρομή θα έχει ως αφετηρία το βορειοανατολικό τμήμα της υπαίθριας πλατείας και θα κινείται περιμετρικά της λίμνης συνδέοντας έτσι τα πλείστα σημεία γεωλογικού ενδιαφέροντος, αξιοποιώντας παράλληλα το υφιστάμενο περιμετρικό χωμάτινο μονοπάτι. Κατά μήκος της διαδρομής, το υφιστάμενο μονοπάτι θα διαπλατυνθεί και στις περιοχές γεωλογικού ενδιαφέροντος θα διαμορφωθούν σημεία στάσης και ξεκούρασης των επισκεπτών. Η "Περιβαλλοντική Διαδρομή" θα έχει μήκος 350 μέτρων και το υφιστάμενο μονοπάτι θα διαπλατυνθεί, ενώ στις περιοχές γεωλογικού ενδιαφέροντος θα δημιουργηθούν σημεία στάσης και ξεκούρασης των επισκεπτών. Η "Πανοραμική Διαδρομή" θα έχει συνολικό μήκος 450 μέτρων και θα κινείται κατά μήκος του βόρειου υπερυψωμένου τμήματος του κρατήρα, με κατεύθυνση τα δυτικά και θα καταλήγει στα νότια προσφέροντας πανοραμικές θεάσεις της περιοχής ενδιαφέροντος.

Στα επιλεγμένα σημεία των διαδρομών θα τοποθετηθούν πινακίδες ενημέρωσης, καθιστικοί πάγκοι, κάγκελο περίφραξης - όπου κρίνεται αναγκαίο -, τοιχία από συρματοκιβώτια (gabion walls) και πανέλα από οξειδωμένη λαμαρίνα για υπόδειξη των κατευθύνσεων στην αφετηρία ορισμένων διαδρομών.

Προβλέπεται η φύτευση δένδρων στο νότιο και ανατολικό τμήμα της πλατείας καθώς και κατά μήκος των περιηγητικών διαδρομών για ενίσχυση και συγκράτηση των εδαφών και αποτροπή καθιζήσεων, για βελτίωση του μικροκλίματος και δημιουργία χώρων σκίασης και για αισθητικούς σκοπούς.

Επίσης, θα ανακατασκευαστεί υφιστάμενο κτίριο (ανατολικά του υφιστάμενου γηπέδου ποδοσφαίρου) το οποίο θα περιλαμβάνει χώρους υγιεινής για το κοινό.

Τα έργα διαχείρισης ομβρίων αφορούν ανοικτούς τσιμεντένιους αγωγούς αποστράγγισης και ένα φρεάτιο συλλογής.

2. Χαρακτηριστικά της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου NATURA 2000 ΕΖΔ « Μιτσερό - Αγροκηπιά » και των προτεινόμενων υπό ανάπτυξη τεμαχίων

Η πλησιέστερη απόσταση του έργου από την Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) «Περιοχή Μιτσερού – Αγροκηπιάς» - CY2000003 είναι τα 200 μέτρα από το νοτιοανατολικό άκρο της ΕΖΔ.

Η διατήρηση ή/και βελτίωση και προστασία των ενδιαιτημάτων των ειδών και των τύπων οικοτόπων, ο περιορισμός των οχλήσεων ή/και ενεργειών ή/και δραστηριοτήτων, καθώς και η ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του κοινού και ανάδειξη της περιοχής αποτελούν μέτρα προτεραιότητας της ΕΖΔ σύμφωνα με το περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής (Μέτρα Προτεραιότητας για Ειδικές Ζώνες Διατήρησης) Διάταγμα του 2015 (Κ.Δ.Π. 292/2015).

Η συγκεκριμένη ΕΖΔ έχει ως είδη χαρακτηρισμού και αντικείμενα προστασίας τα πιο κάτω:

Είδη χλωρίδας: *Ophrys kotschyi* subsp. *kotschyi*, *Mandragora officinarum*.

Χειρόπτερα: *Rousettus aegyptiacus*, *Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus ferrumequinum*

Οικότοποι:

5220* Θαμνώνες με *Ziziphus lotus*,

6220* Ξηροφυτικοί λειμώνες της Μεσογείου με αγρωστώδη και μονοετή (Thero-Brachypodieta)

3140 Σκληρά oligομεσοτροφικά ύδατα με βενθική βλάστηση χαροειδών (Characeae)

5330 Θερμο-Μεσογειακοί και προ-στεπτικοί θαμνώνες

5420 Φρύγανα με *Sarcopoterium spinosum* (Cisto-Micromerietea)

92D0 Παραποτάμιες στοές και συστάδες (Nerio-Tamaricetea) του Νότου

9320 Olea and Ceratonia forests

9540 Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκης της Μεσογείου (μικτά δάση με *Pinus nigra*)

Χλωρίδα ΕΖΔ

Το ενδιαίτημα του *Ophrys kotschyi* (είδος χαρακτηρισμού) βρίσκεται σε απόσταση 3,4km από το κοντινότερο σημείο του έργου.

Πανίδα - Χειρόπτερα ΕΖΔ

Τα χειρόπτερα που αποτελούν είδος χαρακτηρισμού της ΕΖΔ «Περιοχή Μιτσερού - Αγροκτηπιάς είναι τα είδη *Rousettus aegyptiacus*, *Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus ferrumequinum*

Η πλησιέστερο καταφύγιο των νυχτερίδων (*Rousettus aegyptiacus*) βρίσκεται δύο χιλιόμετρα (2km) βορειοανατολικά της περιοχής του εξεταζόμενου έργου και εκτός της περιοχής του δικτύου Natura 2000.

Πτηνοπανίδα ΕΖΔ

Χωρίς να αποτελούν είδη χαρακτηρισμού της ΕΖΔ, απαντούν 75 διαφορετικά είδη πτηνοπανίδας στην συγκεκριμένη περιοχή ΕΖΔ, εκ των οποίων 14 ανήκουν στο Παράρτημα I της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ

Προτεινόμενα υπό ανάπτυξη τεμάχια

Η άμεση περιοχή χωροθέτησης του έργου είναι ιδιαίτερα διαταραγμένη λόγω της παρουσίας του μεταλλείου, των σορών των μάζων και εξορυκτικών αποβλήτων και της έντονης διάβρωσης. Υπάρχουν λίγα πεύκα. Ο χώρος όπου βρίσκονται τοποθετημένα τα εξορυκτικά απόβλητα έχει τύχει μερικής διαμόρφωσης και αποκατάστασης με αναβαθμίδες στις οποίες έχουν γίνει δεντροφυτεύσεις.

Τα προτεινόμενα τεμάχια ανήκουν στο Φ/Σχ; 29/34 και έχουν αριθμούς: 403, 414, 415, 416 και 1067 (μέρος του). Τα τεμάχια εμπίπτουν κυρίως σε γεωργική ζώνη Γ3.

Στην περιοχή του μεταλλείου, στον χώρο του κρατήρα εξόρυξης, υπάρχει λίμνη η οποία δημιουργήθηκε από τις ποσότητες νερού κατά τους χειμερινούς μήνες, οι οποίες κατακρατούνται στον χώρο του κρατήρα. Επειδή η λίμνη περιέχει απορροές από το μεταλλείο, έχει όξινο pH, (3), δεν προτιμάται από είδη πανίδας, πτηνοπανίδας ή χειρόπτερα.

Στις ασταθείς πλαγιές έχουν τοποθετηθεί κλαδοπλέγματα, που στόχο έχουν τη συγκράτηση του επιφανειακού εδάφους και τη μείωση των πιθανών χειμαρικών φαινομένων.

Στην προτεινόμενη περιοχή περιλαμβάνεται ένα ήδη υφιστάμενο γήπεδο ποδοσφαίρου σε περιφραγμένο χώρο, το οποίο είναι ηλεκτροδοτημένο αλλά δεν περιλαμβάνει άλλες υποδομές.

Για τους πολυχώρους θα απαιτηθεί ηλεκτροδότηση αλλά το έργο δεν θα περιλαμβάνει νυχτερινό φωτισμό.

Η υδροδότηση θα γίνεται από την κοινότητα Αγροκηπιάς.

Δεν θα σφραγιστεί καμία επιφάνεια. Οι πολυχώροι θα είναι υπερυψωμένοι με ξύλινο δάπεδο. Η μόνη επιφάνεια που μπορεί να θεωρηθεί ότι θα σφραγιστεί θα είναι τα ανοικτά κανάλια διαχείρισης των ομβρίων.

Στα τεμάχια υπάρχουν λίγα δέντρα τα οποία δεν θα αποκοπούν. Επίσης δεν θα αποκοπούν μεγάλοι θάμνοι.

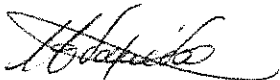
Στην περιοχή της σημερινής επίχωσης θα γίνουν φυτεύσεις.

3. Αποτελέσματα αξιολόγησης – Συμπέρασμα. Στάδιο προκαταρκτικής αξιολόγησης (screening) και όροι για την κατασκευή και λειτουργία των προτεινόμενων έργων

Η αξιολόγηση των προτεινόμενων έργων κατά το στάδιο του προελέγχου (screening), καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν είναι πιθανό να επηρεαστούν τα αντικείμενα προστασίας και η ακεραιότητα / χαρακτήρας της περιοχής ως ΕΖΔ. Κατά την κατασκευή των έργων, δεν θα υπάρξει απώλεια ενδιατημάτων που να επηρεάζει την κατάσταση διατήρησης των ειδών και οικοτόπων

χαρακτηρισμού της περιοχής. Τα προτεινόμενα έργα με τον συγκεκριμένο σχεδιασμό, δεν χρειάζεται να υποβληθούν στα επόμενα στάδια αξιολόγησης του άρθρου 6, παράγραφος 3 της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ. Προτείνονται τα πιο κάτω για βελτίωση των έργων:

- Στην τοπιοτέχνηση του περιβάλλοντος χώρου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη.
- Αν θα γίνει περίφραξη των χώρων, να αρχίζει από ύψος 20 εκατοστών από το έδαφος ώστε να υπάρχει διόδος εισόδου και εξόδου για τα είδη πανίδας της περιοχής. Τα υλικά να μην περιλαμβάνουν δίκτυα.
- Η διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών να είναι όσο το δυνατό πιο σύντομη για αποφυγή παρατεταμένης όχλησης.
- * Να τηρηθούν τα έργα και ο τρόπος χρήσης του χώρου μετά την αποπεράτωση των έργων, όπως αυτός αναφέρεται στην ΕΟΑ και στα επιπρόσθετα δεδομένα που αποστάληκαν από τον μελετητή (email - 8/4/22) τα οποία επισυνάπτονται.
- * Να μην υπάρχει νυχτερινός φωτισμός.

Μαριλένα Αδαμίδου

Τομέας Προστασίας της Φύσης και Βιοποικιλότητας

6 Μαΐου, 2022

